

BOTKYRKA

FÖRSAMLINGSBLAD

NR 3 2018

TONEN
FRÅN
HIMLEN

VIGSELRINGAR

»En ring har ingen början eller slut, därför ses den som en symbol för evighet och trohet«

SOMMARPSALMER

»Det är i samklang som vi bildar ett stort och rikt ackord«

VIGSEL
OM ATT SÄGA JA

LIVSVIKTIG FOTBOLL | EN LÖRDAG I... | PRATA TILL PUNKT

Genom att vigas och ingå äktenskap säger man ja till varandra och lovar att leva tillsammans. En vigsel kan ske enkelt med bara ett par vittnen närvarande.

Det kan också ske med stort bröllop och många gäster – eller någonstans däremellan.

Oavsett hur man väljer att gifta sig är det en glädjens och kärlekens dag.

Att säga ja

Vigselringar

2017 var det 52 497 par som gifte sig varav 21 912 under sommaren enligt SCB, Statistiska centralbyrån.

52 497

Erik & Elin

May-Britt & Sven

Möt tre par som alla har valt att gifta sig. Belanis, Ketolas och Flodéns.

Sid 6-11

En kyrklig vigsel består av en gudstjänst med många symboler. I Guds och alla vittnens närvaro lovar man varandra att vårda kärleken och stå vid varandras sida livet ut. Tillsammans ber vi Gud att välsigna äktenskapet och finnas med i både glädje och sorg. Alla är välkomna att fira sitt bröllop i Svenska kyrkan, men som regel behöver minst en vara eller bli medlem i Svenska kyrkan.

Ett välsignat bröllop

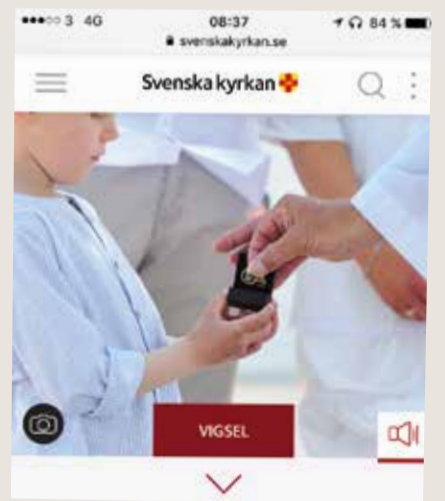
Christine & Ronnie

Vid livets stora förändringar använder vi ofta riter och symboler. De har en känslomässig funktion och de hjälper oss att lämna det gamla och kliva in i det nya. En vigsel rymmer riter och symboler. En del symboler kan kännas otidsenliga, men många håller ändå fast vid dem.

Bröllopets symboler

Brudkrona

Läs mer på svenskakyrkan.se/vigsel

INNEHÅLL

6

ATT SÄGA JA

SID 6-11

En vigsel kan ske enkelt med bara ett par vittnen närvarande. Det kan också ske med stort bröllop och många gäster – eller någonstans däremellan. Oavsett hur man väljer att gifta sig är det en glädjens och kärlekens dag.

RUT

SID 14-15

Ruts bok i Bibeln är normbrytande på flera sätt. Den berättar om en stark vänskap mellan två kvinnor av olika folkslag.

18

SOMMARPSALMERNAS RIKEDOM

SID 18-19

Det är i samklngen som vi bildar ett stort och rikt ackord. Om alla har samma ton blir det tryggt och stabilt på ett sätt, men också ointressant och mindre utmanande och vackert.

AKELO

SID 20

Akelo är utan tvekan lagets bästa fotbollsspelare. Akelo bor med sin mamma och sina syskon i flyktinglägret Kakuma i Kenya och överlever knappt på 1800 kalorier i daglig matranson.

20

TONEN FRÅN HIMLEN

SID 12-13

VIGSELRINGAR

SID 16

KÄRLEK OCH MÅNGFALD

SID 17

PRATA TILL PUNKT

SID 21

HÄDANEFTER I BOTKYRKA

SID 21

INSPIRATION, STÖD OCH RAMVERK

SID 21

GDPR

SID 21

EN LÖRDAG I...

SID 22-23

Den blomstertid nu kommer!

Vi var ett gäng förväntansfulla barn som stod där på skolgården, tillsammans med våra lärare. En bit bort stod upplädda föräldrar, hitresta släktingar och otåliga småsyskon. Luften var fylld av förväntan. I dag skulle vi få sommarlov!

Jag minns det som att det alltid var soligt och varmt ute när det var sommaravslutning i låg- och mellanstadiet. Vi sjöng sånger och rektorn höll tal. Samma sak varje år, precis som det skulle vara. En sång som återkom var *Den blomstertid nu kommer* och jag är nog inte ensam om att fortfarande förknippa den med just sommarlov.

Snart är det dags igen. I juni börjar sommarlovet för tusentals barn. En tid som många, men tyvärr inte alla, barn ser fram emot. När vi frågade några barn i Ljusets kyrka vad de har för tankar kring sommaren så svarade flera att de ser fram emot att resa, leka och grilla. En del tänkte på sol och några på myggbett. En salig blandning av tankar, som jag känner igen från min egen barndom.

Och även om jag inte har haft sommarlov på många år, så ser jag fortfarande alltid fram emot sommaren. Ljuset, värmen, naturens färger. En riktigt fin sommardag kan man ju faktiskt inte vara annat än glad, särskilt efter den långdragna vintern som till sist ändå övergick i vår.

Sommaren är också den tid på året då många par väljer att gifta sig. Och det förstår jag. När jag tänker på bröllop så tänker jag på en sommarvigsel. Hur det nygifta paret tas emot av familj, släkt och vänner nedanför kyrktrappan i sommarsolen. Det finns en massa olika sätt man kan gifta sig på, men jag ser den traditionella kyrkliga vigseln framför mig och gärna just under sommaren.

I år har vi valt att göra detta extranummer av Botkyrka församlingsblad. En lite tunnare tidning, med fokus på sommar och vigsel. Bläddra fram några sidor, så kan du läsa intervjuer med tre gifta par i olika delar av livet. Parens liv skiljer sig säkert åt, men finns det även likheter? Hur har livet förändrats sedan de gifte sig? Och hur gör de för att hålla kärleken vid liv?

De senaste åren av flera av mina vänner gift sig. Deras vigslar har varit väldigt olika, men ändå vilat på samma grund. Det finns något fint i att kunna ha ett personligt bröllop, samtidigt som det bygger på samma kärleksbudskap.

Mer om detta budskap kan man läsa i Första Korinterbrevet, kapitel 3. Det är en bibeltext som många väljer till sin vigsel. Texten avslutas med orden *”nu består tro, hopp och kärlek, dessa tre, och störst av dem är kärleken”*. Fantastiska ord fyllda med hopp och glädje. För det är ju verkligen så – att störst av allt är kärleken.

*Med detta vill vi önska dig en riktigt härlig sommar!
Redaktionen genom Daniel Claesson, kommunikatör
och redaktör för församlingsbladet*

BOTKYRKA FÖRSAMLINGSBLAD #3. 2018

REDAKTÖR: Daniel Claesson, daniel.claesson@svenskakyrkan.se

REDAKTION I DETTA NUMMER: Ann-Christine Blixth, Arne Hyckenberg,

Inga-Britt Rova, Beatrice Lönnqvist, Daniel Claesson, Andréas Lindström

FOTO BRUDKRONA FRAMSIDA: Arne Hyckenberg (*Traditionen att bära brudkrona går tillbaka till medeltiden.*)

Den var en symbol för jungfru Maria, både som himmelsdrottning och som den kyska kvinnan)

ILLUSTRATION BAKSIDA: Royme Mercurio FORM: Andréas Lindström, september, andreas@september.se

ANSVARIG UTGIVARE: Beatrice Lönnqvist, beatrice.lonnqvist@svenskakyrkan.se

DISTRIBUTION: Posten UPPLAGA: 33 109 ex TRYCK: Mittmedia print

Utges av Svenska kyrkan Botkyrka, Box 240, 147 01 Tumba, 08-530 222 00
Besöksadress: Grödingevägen 4, botkyrka.forsamling@svenskakyrkan.se,
www.svenskakyrkan.se/botkyrka

Svenska kyrkan
BOTKYRKA FÖRSAMLING

MEDARBETARE I DETTA NUMMER

ANN-CHRISTINE BLIXTH

Arbetar med ledningsstöd och strategifrågor i församlingen. Ann-Christines bästa vigselminne är då hon i mogen ålder gifte sig i Lida idrottskyrka omgiven av barn, barnbarn, mamma och syskon. Det är stort att få en chans till i livet! Alla sjöng *Härlig är jorden* och ute var björkarna precis på väg att slå ut.

DANIEL CLAESSON

Daniel är kommunikatör i Botkyrka församling. Han är inte gift, men får ganska ofta frågan om när det är dags. Daniels mest unika vigselminne är från ett bröllop i medeltida stil. Det började med en vacker vigsel i en 1100-talskyrka, sedan fortsatte firandet med bågskytte, lekar, egengrillad mat, medeltida dans och en sprakande eldshow.

Foto: Johannes Söderberg

BEATRICE LÖNNQVIST

Beatrice Lönnqvist är kyrkoherde och tycker om vigslar! Hon har hållit i vigselgudstjänster i kyrkor, på en sten i skärgården och på fåbodvallar. Självt gifte hon sig på en konstutställning i Avesta vid ett kors prydd med vinrankor.

ARNE HYCKENBERG

Arbetar som fotograf och har tagit en hel del av bilderna till det här numret. Temat vigsel är spännande och viktigt. I en tid av stark individualism och fokus på personligt självförverkligande är det modigt och vackert när två människor lovar att älska varandra och leva tillsammans livet ut.

INGA-BRITT ROVA

Ledamot i kyrkofullmäktige och kyrkoråd. Kyrkvärd i Tumba kyrka. Vigsel och barndop hör till det vackraste i livet. Minns särskilt mina barns vigslar för att de ligger närmast i tiden. Den ena i Blidö kyrka i midsommarskrud och den andra i Strängnäs domkyrka och då samtidigt med barndop. Soliga och högtidliga minnesdagar!

EMELIE SIMMONS

Frilansjournalist med en bakgrund som kommunikatör i Svenska kyrkan. Under våren går hon spånt och undrar om det kommer dimpa ner en bröllopsinbjudan i postlådan. Självt gifte hon sig i en medeltidskyrka ute i Roslagen en julidag för snart tretton år sedan.

ANDRÉAS LINDSTRÖM

Arbetar med kommunikation. Gärna tillsammans med idéorganisationer. Gifte sig en blåsig men härlig januaridag för 10 år sedan på söders höjder. Har i detta nummer tänkt och fixat med struktur och form.

WIGSEFL

»Att gifta oss är en del av livet, och det är klart att man vill vara tillsammans hela livet«

Ronnie och Christine Ketola gifte sig i Tullinge kyrka för sju år sedan. Sedan dess har livet gått i en rasande fart. Barn, hus och jobb. Att gifta sig var startskottet för en gemensam framtid hela livet.

TEXT: **Emelie Simmons** FOTO: **Arne Hyckenberg**

TEAMWORK

Med en vidsträckt utsikt över Tullingesjön ligger Tullinge kyrka. Den vita kyrkan omgärdas av lärkträd och platsen är minst sagt naturskön och dramatisk. En septemberdag för sju år sedan gifte sig Ronnie och Christine Ketola i Tullinge kyrka.

Bröllofsfotot togs med utsikt över sjön. Den dagen var det vackert väder. I dag har det precis ösregnat och himlen är fortfarande svart på sina håll.

PÅ SVENSKA OCH ENGELSKA

Christine och hennes dotter Nellie, 1 år, kommer in genom kyrkporten. Nellie vet precis vart hon ska gå för att leta efter leksakerna i kyrksalen.

– Vi har varit här mycket med barnen, både på babyrytmik och öppen förskola, säger Christine.

Ronnie ansluter till kyrkan efter att ha varit lite sen från ett jobbmöte. Han kramar om Nellie.

– Allt har gått väldigt fort sedan vi gifte oss. Vi har fått barn, byggt hus och jag har byggt upp ett företag, säger Ronnie.

– Vi har egentligen inte hunnit fundera så mycket sedan dess, säger Christine.

Båda är i 40-års åldern och är precis mitt i livet med jobb, barn och hus.

Christines pappa är amerikan och bosatt i Florida. Där valde hon även sin brudklänning som syddes upp av sömmerska.

– Stilen är väldigt amerikansk. Det var speciellt för mig att min pappa var med och valde klänning, säger Christine.

På själva bröllopsdagen hade flera av gästerna flugit in från USA och England. Prästen höll därför delar av vigselceremonin på engelska.

– Det var fint att vi kunde ha på både svenska och engelska så alla kände sig inkluderade, säger Ronnie.

Överraskande var att organisten lyckades spela Jon Bon Jovi "You where born to be my baby" som utgångslåt.

– Vi valde den för att den passade så bra in på oss, den handlar om att vi båda jobbar mycket och har räkningar att betala, men det viktiga är att vi har varandra. Texten passade in på oss där vi var i livet just då, säger Christine.

LIVET STANNADE UPP

Från bröllopsdagen är minnena lite varierande. Vissa saker minns de starkare än andra.

– Jag har lite svårt att komma ihåg allt den dagen. Jag minns att jag var lite spänd och ville vara i nuet, säger Ronnie.

– Livet stannade upp, ungefär som när ett barn föds. Det skulle vara vi två nu hela livet, säger Christine.

För båda var valet att gifta sig i kyrkan självklart. Tradition och en känsla av högtidlighet.

– Det kändes viktigt att viga sig i en kyrka. Det är mer på riktigt, säger Ronnie.

– För mig är det tradition och mysigt på något vis, det känns rätt, säger Christine.

STEGET INTE SÅ STORT

Lång innan mailens och Internets tid träffades Christine och Ronnie på en charterresa år 1999. Christine ler lite och förklarar att det kanske inte är så ofta man träffar sin blivande man på en charterresa.

– Vi hade så lätt att prata med varandra och så mycket. Det kändes speciellt med den relationen, säger Christine.

– Steget att gifta oss var inte så stort. Vi hade varit tillsammans länge och bott ihop under en längre tid. Men att gifta oss är en del av livet, och det är klart att man vill vara tillsammans hela livet, säger Ronnie.

TEAM SOM HJÄLPS ÅT

Med två små barn som tar upp tid från parrelationen försöker Christine och Ronnie gå ut en gång i månaden. Bådas föräldrar är pensionärer och passar gladeligen barnbarnen.

– Kommunikationen mellan oss är jätteviktig. Därför försöker vi att gå ut själva ibland, säger Christine.

– Det är viktigt att vi är ett team som hjälps åt, vi ska jobba åt samma håll, säger Ronnie.

Om en stund ska storebror William, 4 år, hämtas på förskolan. Snart är hela familjen samlad och kan ha en eftermiddag tillsammans.

– Jag kan jobba hemifrån ofta och då kan jag fortfarande vara nära familjen, trots att jag jobbar så mycket, säger Ronnie.

Christine sätter in Nellie i sin bil och Ronnie åker till förskolan för att hämta William.

– Vi ses hemma, säger Ronnie.

■ En septemberdag för sju år sedan gifte sig Ronnie och Christine Ketola i Tullinge kyrka. Bröllofsfotot togs med utsikt över sjön. För båda var valet att gifta sig i kyrkan självklart. Tradition och en känsla av högtidlighet.

De förlovade sig under en ek på Öland och gifte sig två år efter. Efter 50 år som gifta förnyade Sven och May-Britt Flodén sina äktenskapslöften.

TEXT: **Emelie Simmons** FOTO: **Arne Hyckenberg**

MÅNENS BRO

I Sven och May-Britts Flodéns trädgård i Tumba är knopparna på träden nästan på väg att brista. De har krattat, gödslat och grävt tillsammans för att förbereda för vårens alla perenner och nyplanteringar. Trädgården är deras gemensamma projekt. Liksom deras livsberättelser som resulterade i form av varsin bok.

På bordet vid fönstret ligger fotoalbum, ett inramat porträtt av May-Britt klädd som brud och deras nyutkomna böcker. Här dricker de kaffe tillsammans varje dag klockan två.

– Det är en riktig gåva att vara gift med Sven. Vi har turen att vara friska, säger May-Britt, 86 år.

– Vi pratar mycket med varandra om vad vi gjort och vad som händer ute i världen, säger Sven, 89 år.

BUSSRESAN

Sven och May-Britt träffades på en bussresa från Sundsvall till Stockholm i början av 50-talet. Sven minns en vacker flicka med röd filthatt som satt på bussen.

– Jag var lite pratsam av mig och sökte upp May-Britt. Efter det bjöd jag ut henne, säger Sven.

På sensommaren 1952 åkte de till Öland för att förlova sig. Under en stor ek nära stranden bytte de ringar.

– Det är månsken, månen gör en bro och på den har vi vandrat tillsammans ut i livet och varit lyckliga, säger Sven.

– Det känns så för vi har varit så lyckliga. Vi gör allt tillsammans och trivs med det. Vi åker aldrig

ensam till någon, vi handlar och äter alltid middag ihop, säger May-Britt.

FESTEN KOSTADE 550 KR

På pingstdagen 1954 gifte de sig i Sköns kyrka, en vit kyrka från 1800-talet på höjden strax utanför Sundsvall. May-Britt hade en klänning prydd med vit spets, slöja, brudkrona och en stor brudbukett med prästkragar, rosor, luktärter, anemoner och iris. Sven bar frack med en prästkrage i knapphålet.

– Jag tyckte jag var så vacker och det var modernt med spets då. Jag minns hur jag tänkte att mycket var spännande och att livet med Sven började där och då, säger May-Britt.

Efter vigseln hade de en festmiddag i en hyrd lokal nere på stan. Eftersom Sven hade stor släkt var 75 personer bjudna till bröllopet. Sven visar en inramad tavla med kvittot från festen.

– Det kostade 550 kronor och 60 öre, säger Sven och skrattar.

Till festlokalen hade de huggit ner småbjörkar som stått i vatten en tid för att blir gröna.

– Vi gjorde alla förberedelser tillsammans. Vi packade även brudkistan ihop, säger May-Britt.

ALDRIG SOM MAN TÄNKT SIG

Dagen efter vigseln gick flyttlasset till parets nya lägenhet i ett flerfamiljshus i Sundsvall och något år efter till Stockholm. Sedan 1964 år bor de i rad-

huset i Tumba. De lever ett aktivt liv med många vänner. De visar sin gemensamma kalender, som är någorlunda fulltecknad.

– Det blir aldrig som man tänkt sig. Någon ringer och behöver hjälp, eller så kanske barnbarnen behöver oss, säger May-Britt.

PLANERAR FÖR FRAMTIDEN

Efter 50 år som gifta valde Sven och May-Britt att förnya sina löften. Den dåvarande biskopen Tony Guldbrandzén hjälpte till med planeringen av ceremonin. I Sköns kyrka välsignade biskopen deras liv och äktenskap.

– En sådan här dag upplever man mer än en bröllopsdag, säger Sven.

May-Britt nickar instämmande. I hennes bok har hon skrivit att det kändes som en dröm, att få vara med om detta och dessutom kunnat åstadkomma det alldeles själv.

– Sundsvalls tidning kom till kyrkan och gjorde ett reportage om oss. Programmet Go'kväll på SVT ville att vi skulle vara med också, säger Sven.

– Det var spännande att det blev uppmärksammat. Vi tycker att det är roligt att berätta det som är bra, säger May-Britt.

Nästa år fyller Sven 90 år.

– Det ska uppmärksammas och vi gillar att planera nya saker tillsammans, säger May-Britt.

■ På pingstdagen 1954 gifte sig Sven och May-Britt i Sköns kyrka, utanför Sundsvall. Efter 50 år som gifta valde de att förnya sina löften. Den dåvarande biskopen i Härnösands stift, Tony Guldbrandzén, hjälpte till med planeringen av ceremonin. I Sköns kyrka välsignade biskopen deras liv och äktenskap.

VIGSFEI

»Det är månsken, månen
gör en bro och på den har
vi vandrat tillsammans ut i
livet och varit lyckliga«

WIGSEL

»Man lär känna varandra
tillsammans med andra.
Därför vill vi lära känna
varandras vänner«

En sensommardag förra året sa Erik och Elin Belani ja till varandra. Vigselceremonin förgylldes av körmusik och solosång.
– Det kändes lyxigt att vi fick planera vår egen vigselgudstjänst, säger Elin.

TEXT: **Emelie Simmons** FOTO: **Arne Hyckenberg**

GLÅDJE

På kylskåpet i Elin, 28 år, och Erik Belanis, 32 år, radhus hänger en smyckad tavla föreställande ett brudpar. Silvriga paljetter formar namnen Elin och Erik.

– Den fick vi av Eriks indiska släkt när vi skulle gifta oss, säger Elin.

De har bott i radhuset i Botkyrka i snart två år. Som relativt nygifna har de inte hunnit få upp bröllopsbilder på väggarna utan allt finns fortfarande på datorn.

Elin och Erik träffades på jobbet i Ängskyrkan. Hon är musiker och han är pedagog.

– Det tog sex månader innan vi blev ett par. Då kände vi varandra bra, eftersom vi varit på läger och sett varandra nästan varje dag, säger Erik.

Erik och Elin berättar skrattande hur Eriks frieri gick till. Tanken var att han skulle fria samma dag som de hade årsdag. De var då på väg hem från sommarstugan i Norrland.

– Planerna blev ändrade, minst sagt. Istället krockade vi och årsdagen blev krockdagen.

Efter att bilen blivit lagad åkte paret neråt och på vägen ner tog de in på ett hotell och där frågade Erik om Elin ville bli hans fru.

– Är det nu det händer, minns jag att jag tänkte, säger Elin.

INDISK CERMONI

När de berättat att de skulle gifta sig fanns det önskemål från Eriks indiska släkt att få fira dem. Förra vintern reste de båda till Indien med Eriks

indiska pappa för att möta släkten. Där hyllades de i en form av bröllopsceremoni, dock utan själva vigselakten.

– Vi fick uppleva en del av den indiska bröllopsceremonin, med templet, blommorna, kläderna, och festen. Ingen pratade engelska och varken jag eller Elin pratar hindu men på något sätt var vi en del av familjen ändå, säger Erik.

Erik fiskar fram sin mobil och efter en stunds letande hittar han en bild från festen. Där sitter de finklädda i indiska kläder, med varsin krans i håret. Elin är sminkad med prick i pannan och hennatatuering på händerna.

– Här ser man mina fastrar som lutar sig mot mig, säger Erik.

EGEN BRÖLLOPSKÖR

Planeringen tog fart efter resan och det mesta gjorde de tillsammans med vänner och familj. De önskade att så många som möjligt var delaktiga.

Så kom den stora bröllopsdagen i augusti då de gick hand i hand tillsammans fram genom altargången inför en fullsatt kyrka.

– Det är ju inte så lång sträcka fram till altaret i Ängskyrkan och jag tyckte att Erik gick för fort, säger Elin.

– Nej, jag gick inte alls fort, tillägger Erik och skrattar.

– Jag minns också att det var tyst, och att alla tittade på oss, säger Elin.

Vigseln innehöll mycket musik, både för kör och solister. Med hjälp av släkt och vänner satte Elin upp en bröllopskör som sjöng i kyrkan under vigselakten.

– Många sjunger i min omgivning och det kändes kul att ha en egen kör på vigseln. Jag tycker att det kändes lyxigt att vi fick planera vår egen vigselgudstjänst, säger Elin.

ROLIGT TILLSAMMANS

I och med att båda arbetar i Ängskyrkan kom det många från församlingen på vigseln. Därför valde Elin och Erik att ha en enklare mottagning utanför kyrkan innan de tog bilen till festlokalen. Elin minns sina stackars fötter.

– Jag hade tappat bort mina extra skor, och jag hade så ont. När vi kom fram till festlokalen gick jag barfota, säger Elin.

Parets katt vill komma in och det är dags för fotografering. Efter det ska de på personalmöte tillsammans.

– Vår vardag kan vara rätt grå eftersom vi arbetar ihop. Det är lätt att vi bara kryper ihop framför teven. Men nu har vi försökt att göra något roligt tillsammans som att gå på standup comedy till exempel, säger Erik.

– Sen tror jag att man lär känna varandra tillsammans med andra. Därför vill vi lära känna varandras vänner, säger Elin.

■ I augusti förra året gick brudparet Belani hand i hand tillsammans fram genom altargången inför en fullsatt kyrka i Tumba. Några månader innan besökte de Eriks indiska släkt. Där hyllades de i en form av bröllopsceremoni, dock utan själva vigselakten.

754
199
200

TONEN
FRÅN
HIMLEN

**Tonen från himlen, vad kan det vara?
Kanske är det den överraskande insikten
att vi är del av ett större sammanhang
och att livet är meningsfullt på riktigt.**

FOTO/MONTAGE: Arne Hyckenberg

RUT

– OM VÄNSKAP OCH TILLIT

TEXT: **Lacra von Schedvin** är präst i Botkyrka kyrka och Ljusets kyrka FOTO: **Unsplash**

Bibeln är en bok som handlar om relationer, från de första raderna till de sista läser vi berättelser om relationer: relationer mellan Gud och skapelsen, mellan Gud och människa, men även om våra relationer till naturen, till djuren och självklart till varandra.

Människan skapade sig ganska snabbt en familj, Eva och Adam fick barn. Det hebreiska ordet för familj, *mispaha*, betyder egentligen ”fadershus”.

Familjebildningen i det Gamla testamentets tid var en viktig del i livet för män och kvinnor. Men även för samhället i stort så värderades familjebildningen högt.

Att ha en god och stark familj var något varje man och kvinna önskade sig. Men det var inte bara familjebandet som var de viktiga relationerna i samhället. utan även relationerna till andra. Människornas relationer till prästerna, till grannarna eller relationerna till Gud var viktiga. Därför kunde människor bedöma och döma varandra utifrån hur bra de var på att skapa och upprätthålla dessa relationer.

Ännu i dag ser vi likheter i vårt samhälle där vi bedömer varandra utifrån hur bra vi är på att upprätthålla och bibehålla viktiga relationer med varandra.

Detta sätter ett intressant perspektiv, inte bara på dem som har bra relationer med varandra utan på dem som har det svårt med att just hålla goda relationer.

Hur är de för de människor som av olika skäl inte kan ha bra relationer – till sin familj, till sina grannar/kollegor eller kanske till och med har svårt att hålla en bra relation till Gud?

STARK VÄNSKAP

Dessa tankar om våra relationer till Gud och varandra får mig att tänka på Ruts bok som är en berättelse om moabitiskan Rut som blir stammoder till David, Israels störste kung.

Det är också en berättelse om Noomi, den barnlösa änkan som på sin ålderdom får efterkommande genom sin svärdotter Rut. Det är också berättelse om vänskap mellan två kvinnor, om tillit till sin nästa och på Gud. Och det är berättelsen om Guds annorlunda vägar i det mänskliga livet.

Berättelsen utspelas under tuffa tider och omständigheter, det är domartid och det är nödtid. Från Betlehem till Juda utvandrar Elimelek och hans familj till Moab på andra sidan Döda havet för att klara sig undan hungernöden. Men döden skonar ingen, inte ens bibliska personer. Noomis make och sönerna dör, så att av ursprungsfamiljen blir bara änkan Noomi kvar.

ENSAMHET OCH SORG

Ensamhet, förtvivlan, sorg, ett främmande land, främlingskap, isolering, en ensam kvinna utan några som helst rättigheter, utan någon som kan torka tårarna som flödar ur de mörka vackra ögon.

”Vänd nu hem till era mödrar, båda två”, säger Noomi till svärdottrarna när hon väl hade bestämt sig för att återvända till Betlehem. Den ena gör henne till viljes, den andra, Rut, följer med henne till Betlehem.

”Tvinga mig inte att överge dig och vända tillbaka. Dit du går, går också jag, och där du stannar, stannar jag. Ditt folk är mitt folk, och din Gud är min Gud. Där du dör, vill jag dö, och där vill jag bli begravd. Herren må göra mig vad som helst – endast döden skall skilja oss åt.”, säger Rut till Noomi i Rut 1:16-17, ett citat som ofta har använts som en kärleksförklaring i många sammanhang.

Genom sin bekännelse och sin uttalade vilja att följa Noomi och den Gud svärmodern tillber, utmanar hon varje läsare och lyssnare att göra det samma. Det är denna efterföljelse, denna lojalitet, som Gud belönar, och genom att belöna den visar han sin trofasthet.

»Rut lär oss att vi alltid kan och ska förtrösta på Gud, även i våra svåraste stunder«

VÄNNER FÖR LIVET

Rut som biblisk person, och Ruts bok, är normbrytande på flera sätt. Den berättar om en stark vänskap mellan två kvinnor av olika folkslag. Rut var moabit, alltså en främling, en som i dagens termer skulle kallas invandrare.

Noomi i sin tur, var mycket äldre än Rut, hade varit gift, hade haft söner och självklart andra livserefarenheter än Rut. Trots skillnaderna kommer dessa två kvinnor att bli vänner för livet. Och kanske just på grund av dessa skillnader kommer de varandra mycket nära, just för att de kunde komplettera varandra, ge och ta kraft av varandra, ge och få kärlek och vänskap till varandra. De blev starka tillsammans.

Tillbaka i sitt hemland får Noomi med Ruts hjälp börja om från början. Den unga moabistiska Rut gör som andra fattiga och föräldralösa, hon plockar kvarlämnade ax på åkrarna och följer skördefolket för att ta vara på vad som är möjligt och tillåtet. Noomi skulle inte ha klarat sig utan Rut.

HA FÖRTRÖSTAN

Rut var stark, envis, klok, vacker, ambitiös och lojal. Egenskaper som hjälper alla människor på livets gång, men inte kvinnorna under den tiden. Rut måste gifta sig! Kvinnan blev ”humaniserad” genom giftermål.

På Noomis förslag söker Rut om kvällen upp Boas på tröskplatsen. När arbetet är slutfört för dagen och Boas lagt sig till ro för kvällen, smyger Rut fram och lägger sig vid hans fötter. Rut visar än en gång till tecken på ödmjukhet, här handlar inte om en förförelse, utan hon påminner Boas om hans förpliktelser som ansvarig släkting.

Det slutar med att Boas tar Rut till hustru och efter en tid föder hon sonen Oved, han som blir kung Davids farfar. Rut skulle inte ha klarat sig utan Noomi.

Ibland är det svårt, speciellt för kvinnorna på den tiden. Men Rut lär oss att vi alltid kan och ska förtrösta på Gud, även i våra svåraste stunder.

VIGSELRINGAR

Traditionen att bära vigselringar är lång, den fanns redan under antiken. Ringen är en symbol för evighet och den kan i vissa fall kosta flera miljoner.

TEXT Daniel Claesson

GAMMAL TRADITION

Traditionen att som gift bära en ring på fingret går långt tillbaka. På romartiden var det främst kvinnan som bar en vigselring, som hon fick av sin make. Senare blev det också vanligt att mannen kunde bära en vigselring.

PÅ VÄNSTER HAND I SVERIGE

I Sverige och många andra länder bärs vigselringen på vänster hand. Detta sägs komma av att man i antikens Egypten trodde att det gick en speciell kärleksven från vänster ringfinger direkt till hjärtat. I vissa länder är det dock tradition att bära vigselringen på höger hand.

SYMBOL FÖR EVIGHET

En ring har ingen början eller slut, därför ses den som en symbol för evighet och trohet. Samtidigt har vigselringarna faktiskt inte alltid varit runda. Romarna hade även nyckelformade ringar, vilket de såg som en symbol för kvinnans värdighet som husfru.

I MÅNGA FÄRGER OCH FORMER

I dag går det att hitta förlovnings- och vigselringar i alla färger och former man kan tänka sig. De görs till exempel i olika typer av guld, titan eller platina. Det är vanligt att ha diamanter, rubiner eller safirer i ringen. Men det säljs även ringar formade som nyckelhål eller där paret låter gravera in varandras fingeravtryck i ringarna. Endast fantasin (och plånbocken) verkar sätta gränser.

BÖN ÖVER RINGARNA

Under en vigselgudstjänst ber prästen en bön över ringarna. Efter att ha välsignat vigselparet säger prästen "Låt dessa ringar för dem vara tecknet på deras löften om ömsesidig kärlek och trohet."

KAN KOSTA FLERA MILJONER

Förlovnings- och vigselringar behöver inte vara dyra, men många par lägger flera tusen kronor på sina ringar. Det kommer ändå inte i närheten av den förlovningsring som artisten Beyoncé har. Den sägs nämligen ha kostat hela 36 miljoner kronor.

KÄRLEK

och mångfald

TEXT: Linda Joelsson, teolog i Ängskyrkan

En av de kända texterna som brukar läsas vid bröllop är faktiskt avklipp; vi läser inte hela texten. *"De är inte längre två utan ett. Vad Gud har fogat samman får alltså människor inte skilja åt"* (Matt 19:6).

Först finns det en del att säga om denna del av texten. Ett ord har nämligen fallit bort i översättningen i den första meningen. De är inte längre två utan ett "kött" – det ord som tidigare översatts "köt" bör översättas till "släkt". De två bildar numera en ny släkt och andra människor får därför inte skilja dem åt (läs: svärmor, läs: kompisar).

Alla bör respektera det nya förbund som slutits genom vigseln och ingen får försöka sabotera det. Det är tyvärr ibland en väldigt relevant uppmaning. Jag hade hand om en vigselbekräftelseceremoni för ett par som hade varit gifta i fjorton år och några kom inte till ceremonin för de var fortfarande emot vigseln! Oj, så knepigt det blir för ett par när anhöriga inte kan respektera och acceptera deras förhållande – deras förbund.

MÅNGA SÄTT ATT LEVA SINA LIV

Jesus menade att en man inte fick skiljas från sin hustru, och i hans tid innebar en skilsmässa att kvinnan mer eller mindre fick möta sväldöden om hennes ursprungsfamilj inte kunde stötta henne ekonomiskt. Detta hade alltså ganska lite med vår samtids skilsmässor att göra.

Å andra sidan uppmanas till trohet och långsiktighet i kärleksrelationer i andra bibeltexter och om dessa uppmaningar följdes skulle fler skilsmässor säkert kunna undvikas. Sedan fortsätter texten om äktenskap i Matteusevangeliet förvånande nog med en beskrivning av mångfald: *"Det finns de som är utan kön från födseln och sådana som av människor har berövats sitt kön och sådana som själva har gjort sig könlösa för himmelrikets skull – den som kan må tillägna sig detta!"* (Matt 19:12).

På sätt och vis förstår jag varför texten inte läses i sin helhet på bröllop. Det vore ju kanske konstigt att vid just det tillfället betona mångfalden – eller vore det just då kanske bra? Det finns många sätt att leva sina liv och det är både rimligt och bra. Heterosexuella par är bra – det är ett sätt – men det finns också andra.

"... DEN SISTE SKA BLI FÖRST"

Vi tror kanske lätt att kyrkan står för en konservativ hållning när det gäller sexualitet och partnerskap – inte minst internationellt sett – men här måste vi börja med att fråga oss vad ordet "konservativ" betyder.

Övergripping mot människor i beroendeställning fördöms i starka ordalag både av Jesus och av Paulus. *"Om din hand förleder dig, så hugg av den"* sa Jesus, *"Vad du har gjort mot en av mina minsta – det har du gjort mot mig."* Kanske är det starkaste bibelordet för jämställdhet, mer radikalt än vad själva ordet "jämställdhet" i sig uttrycker: *"Den förste ska bli sist och den siste ska bli först."* Ja – men det är inte alltid lätt när privilegier omfördelas. Det krävs stark övertygelse för att stå emot protester. Den som tidigare varit privilegierad kan uppleva det som det ett hot, ja, som en förlust, när det egentligen blir mer rättvist.

Orden från Karin Boye har levt med mig denna vår. *"Ja, visst gör det ont när knoppar brister ..."*

"TA EMOT HONOM SOM OM DET VAR JAG"

Paulus har blivit förknippad med förtryck vad det gäller slavar och kvinnor, men faktum är att han uttryckte uppfattningen att även kvinnliga slavar skulle hållas i helgd och ära. I den amerikanska södern under 1860-talets inbördeskrig menade vissa att Paulus inte motsatte

sig slaveriet. Då hänvisade man till Filemon-brevet, som Paulus skrivit för att stötta en slav – Onesimus – när denne skulle återvända till sin ägare. Man menade att Paulus inte motsatte sig slaveriet eftersom han inte befallde Filemon att frige Onesimus. Men, vänta nu, var detta en riktig läsning? Så här säger Paulus: *"Ta emot honom som en älskad broder ... Ta emot honom som om det var jag ... Jag vill inte befalla dig vad du ska göra, utan hellre att du gör det goda av fri vilja."*

Kan någon tolka detta som ett försvar för slaveriet? Ja, alla har vi kanske våra glasögon och vårt eget sätt att se på världen, men jag kan bara höra det som att slaveriet är något att lämna bakom sig. *"Ta emot honom som en älskad broder."* Jag tycker att det är särskilt intressant att Paulus inte vill "befalla" Filemon att göra det goda. Under antiken var många väldigt känsliga för om någon sa till dem vad de skulle göra. Så kallade fria män verkar ha varit otroligt lättstötta och lättprovocerade just när det gäller att ta emot uppmaningar. Hur fritt är det egentligen att ständigt behöva vaka över sina privilegier? Hur fritt är det att ständigt vaka över sin överlägsenhet? Hur fritt är det att ständigt vara rädd för att det man stulit ska stjälas av någon annan?

VAD VÄNTAR VI PÅ?

De mest kända bibelverserna som ansetts tala om homosexualitet handlar inte om ett fritt förhållande mellan två vuxna personer, utan om övergrepp mot slavar. Ibland är det svårt att översätta texter. Ett ord som har en viss betydelse i ett visst sammanhang kan lätt tas för ett helt annat ord – och en annan betydelse – i ett annat sammanhang. När det finns vissa likheter är det inte alltid lätt att se skillnader. När det gäller bibelböcker krävs både kunskap i historia och i språk.

Om "konservativ" betyder att i Jesu efterföljd värna den svagares rätt så kallar jag mig gärna konservativ. Att motverka varje form av strukturellt förtryck verkar vara så kristet det kan bli: *"Den förste ska bli sist och den siste ska bli först"* sa Jesus, *"Nu är ej längre jude eller grek, slav eller fri, manligt eller kvinnligt – nu är vi alla ett i Kristus"*, sa Paulus.

Under antiken var det väldigt mycket antingen eller vad det gällde alla dessa kategorier, men Paulus ansåg alltså att meningsfullheten i dessa uppdelningar hade upphört i Jesus Kristus. Här skulle vi kunna ha ett långt samtal om flera av texterna i Paulus brev, och kanske får vi tillfälle till det någon gång, men låt oss hålla i minnet att ett strävansmål inte behöver vara uppfyllt för att vara sant eller viktigt.

Vad vi misslyckas eller lyckas med är inte avgörande för vad Gud kommer att uppfylla ibland oss när tiden är inne. Det är lätt att bli otålig och vilja att Guds rike ska ta form ibland oss genast och kanske är det en god otålighet. Vad väntar vi på?

FRIA ATT ANSTRÄNGA OSS

"Tror du att världen kommer att förändras – om du inte anstränger dig?"

Ungefär så lyder titeln på en ny bok. På något sätt får jag tröst genom själva titeln. Det behöver inte vara lätt för att vara rätt. Det behöver heller inte vara rätt för att det är lätt. Låt oss känna oss fria att anstränga oss. Finns det något härligare än att uppnå ett länge efterlängt mål? Det finns något så vackert i hoppet som säger: Redan nu, men ännu inte. Redan nu ger Gud kraft och styrka, ömhet och försiktighet, längtan och tro. Men ännu är hoppet inte uppfyllt.

Ännu flödar inte kärleken över – men snart.

Sommarpsalmernas rikedom

TEXT: Elisabeth Haag, organist i Botkyrka kyrka och Ljuset kyrka FOTO: Andréas Lindström

Det är i samklngen som vi bildar ett stort och rikt ackord. Om alla har samma ton blir det tryggt och stabilt på ett sätt, men också ointressant och mindre utmanande och vackert.

*När dagen fylls av fågelsång, när äng
och hagar blommar, när markens
hela rikedom förkunnar Nordens sommar.
Då spelar Skaparen och vi är toner
i hans symfoni av ljud och ljus och färger.*

Det här är första versen i en av våra nyare psalmer
När dagens fylls av fågelsång, nr 754.

När dagen fylls av sommarsång och fågelsång då
är det så underbart att få sjunga och spela våra som-
marpsalmer igen. När jag spelar *"Den blomstertid nu
kommer"* så fylls jag av känslan av ledighet och fri-
het i ett till synes ändlöst antal lediga dagar trots att
arbetsdagarna rullar vidare. Melodierna är välkända
för många människor och då man i psalmboken
hittar verser ur så många perspektiv så kan de följa
oss genom livet från vaggan till graven.

*När vi i tvivel frågar oss om vi är rena toner.
Då svarar Gud: Han lovar oss att Jesus allt försonar:
I vattnets tecken blir du ren, som sommarsolens
klara sken i himmelrikets sommar.*

Anders Öhrwalls tonsättning av psalmen *"I denna
ljuva sommartid"* är en favorit som i den tredje ver-
sen gav mig en stor upplevelse av musikens kraft:

*"Ack är det redan här så skönt, på denna jord så härligt
grönt hur skall det då ej bli i himmelen där Gud berett
vad ingen här i världen sett och ord ej kan beskriva".*

Då melodin tar språnget till sin höjdpunkt och
orden "i himmelen" sjungs förstärker flöjt-stämman
språnget till än högre, jublande och oemotståndliga
höjder och en fortsatt himmelsk tillvaro anas. Som
tolvåring upplevde jag precis här att jag hittat en
plats att vara och verka i mitt liv.

Jag kände att här kan min förmåga tas i anspråk
och få en funktion och mening i ett större samman-
hang.

*Så sänd till oss din Ande, Gud,
som dag från dag oss renar, som små och spridda
toners ljud till något stort förenar.
Från ton till ton din lovsång når och klingar som ett
skönt ackord bland himmelrikets vindar.*

Och livet är ju växling. Periodvis har vi alla mer
eller mindre funderingar över om vi hör till och
om vi har en plats. Då kan formuleringen ovan
fungera som en tröst. Även om jag som liten, spridd
ton upplever mig som perifer, så bildar tonen ändå
tillsammans med alla de andra spridda och små

tonerna en samklang. Trots att, eller kanske på
grund av, att vi är helt olika. Det är samklangens
som gör ackordet stort och rikt. Många toner har
liknande eller inte så olika frekvenser och blir en
grund och en ram för trygghet och enighet. Medan
några är lite mer djärva, de sticker ut och är lite
oväntade och kanske till och med dissonanta och i
sin udda frekvens är de kryddan och färgen. Det är
i den mångfalden som jag önskar att vi får vibrera i
tryggheten om att vi alla är toner i hans symfoni.

Det är i samklangens som vi bildar ett stort och rikt
ackord. Om alla har samma ton blir det tryggt och
stabil på ett sätt men också ointressant och mindre
utmanande och vackert. Det är i den rika mångfal-
den som jag önskar att vi klingar tillsammans. Att vi
alla hittar vår ton där vi kan och får vibrera i harmoni
med omgivningen. Och låt oss komma ihåg att det
är tonerna som skaver och ger dissonans, som är den
djärva och färgstarka kryddan i klangen.

*Guds kärleks makt är frisk och stark
fast är och stunder vänder.
Hans Ande genomsyrrar allt, vi vilår i hans händer.
Då spelar Skaparen och vi blir toner i hans symfoni
av ljud och ljus och färger.*

Foto: Jesper Wahlström

Utmaningarna för en tjej som Akelo är så många och stora att de inte går att räkna upp. Men det som ger henne styrka uttrycker hon med tydlighet: Att spela fotboll.

När fotbollen blir livsviktig

Akelo! Akelo! Ijuder hejaropen bredvid fotbollsplanen. Akelo är den 18-åriga tjejen som snyggt plockar ner bollen med bröstet och passar till en av sina medspelare.

Det är Akelo som slår alla frisparkar och hörnor, som gjort flest mål i laget och som utan tvekan utnämns till lagets bästa spelare. Det är också Akelo som bor med sin mamma och sina syskon i flyktinglägrets mest utsatta bostadsområde och knappt överlever på 1800 kalorier daglig matranson.

Akelo sitter bredvid sin mamma på en träbänk invid familjens hus av lera, grenar och plåt. Närheten mellan mamma och dotter är påtaglig, en relation med kärlek och respekt har vuxit fram genom åren inträngda på det lilla utrymmet där familjen samsas. Pappan dog för sex år sedan och dessutom har en av Akelos systrar dött. Två av Akelos storasysstrar har redan fått barn så nu bor också fyra små barn i deras hushåll.

Tillvaron är mycket utsatt, huset har ingen riktig dörr och oron för inbrott och övergrepp är ständigt närvarande.

Utmaningarna för en tjej som Akelo är så många och stora att de inte går att räkna

upp. Men det som ger henne styrka uttrycker hon med tydlighet: Att spela fotboll.

– Det är min talang. Jag älskar att springa på planen med mina lagkamrater, när de springer efter mig och firar mig när jag gjort mål, säger Akelo och lyser upp i hela ansiktet.

”EN TJEJ SKA INTE LYFTA PÅ BENEN”

Att spela fotboll för en tjej i Kakuma flyktingläger är svårt. Akelo får ofta höra att hon inte är en riktig kvinna, att hon borde vara hemma och sköta sina sysslor istället.

– Dom säger: En tjej ska inte lyfta på benen. Har du inte tvätt och städning att sköta? Jag säger att vi är många systrar, vi delar på sysslorna. Jag har en solcellslampa så jag gör mina läxor på kvällarna, jag har tid att spela fotboll en timme efter skolan.

Akelo har ett år kvar i skolan men just nu är skolan stängd på grund av våldsam upplöpp. Skolledningen ville införa en skolvärdighet på ca

100 kr per termin vilket gjorde elever och föräldrar mycket upprörda. Några elever gick till attack mot skolpersonalen, flera skadades svårt och nu behöver förhandlingar och rättegångar bli klara innan skolan kan öppna igen. Våld utlöses lätt i en desperat tillvaro, där matranson om endast 1800 kalorier per person och dag inte är tillräcklig och alltför många människor är precis på gränsen till att överleva.

För ungdomarna i lägret blir då fritidsaktiviteterna det enda som skapar mening och struktur i tillvaron.

Svenska kyrkans internationella arbete har varit med och finansierat lägret sedan det öppnades 1992 och våra partner på plats insåg snabbt att utbildning och organiserade fritidsaktiviteter för barn och unga var en livsviktig insats. Genom att satsa på ledarutbildningar och samla ungdomar i grupp lär de sig att stötta varandra. Det bygger en ny gemenskap, en känsla av att de kan utvecklas

tillsammans och insikten att samarbete är bättre än konflikt. Speciellt för flickor är en aktiv fritid vägen framåt mot jämställdhet, ett sätt att få en egen identitet och möjlighet att delta i aktiviteter och beslut som formar deras framtid.

ALDRIG UTANFÖR FLYKTINGLÄGRET

Akelos mamma uppmuntrar sina barn att idrotta, så länge de också sköter skolan. Utbildning är viktigast, säger hon, men gläds åt att flera av hennes döttrar också har stor talang. Akelos två yngre systrar är också mycket framgångsrika, den ena systemen spelar precis som Akelo fotboll i Kakumas högsta division och den andra systemen har just blivit uttagen till träningsläger i

Nairobi, för att kanske få delta i Kenyas olympiska landslag i löpning. Det är en fantastisk möjlighet att få resa utanför lägret tack vare idrotten. Akelo är född i flyktinglägret och har under sina 18 år aldrig fått se något annat.

Familjen har inget att återvända till i mammans hemland Sydsudan, de har minimal chans att få uppehållstillstånd i ett annat land och de har inte tillstånd att vistas utanför lägrets gränser. Akelos stora chans att någonsin komma ut ur flyktinglägret är en karriär inom fotbollen. Hon drömmer inte om att skaffa sig en partner eller en familj, allt hon vill är att få spela fotboll. Hon spelar för sitt liv och sin framtid.

Susanna Olivin

DIN GÅVA GER LIVSKRAFT!

Svenska kyrkans internationella arbete stödjer fritidsaktiviteter för tjejer och killar i flyktingläger världen om. Organiserad fritid förenar flyktingar från olika länder, religioner och kulturer. Under aktiviteterna lär sig ungdomarna om regler, normer och respekt. Genom att samarbeta i exempelvis ett fotbollslag lär de känna varandra, vilket motverkar konflikter och skapar en tryggare tillvaro utan våld. En aktiv fritid för flickor leder till ett mer jämställt samhälle, där alla människor kan delta i aktiviteter och beslut. Ge ungdomar på flykt möjlighet att skapa sig en bättre framtid.

Swisha en gåva till 9001223. Tack!

Läs mer: www.svenskakyrkan.se/internationelltarbete

Foto: Jan-Allan Stefnsson

Patrik Oksanen, journalist och politisk redaktör för Hudiksvalls Tidning, är först ut i "Prata till punkt med ärkebiskopen.

Prata till punkt

En diplomat, en ledamot i Sametinget och en prisbelönt fotograf – det är några av vårens gäster i ärkebiskop Antje Jackeléns podcast "Prata till punkt med ärkebiskopen".

Första avsnittet är ett samtal med Patrik Oksanen, journalist och politisk redaktör för Hudiksvalls Tidning, om digitala svärmar, Harmagedon och guldkalvar. Och om Ryslands politik och fake news.

– Jag ser fram emot nya, lärorika och uppriktiga samtal med människor som har så olika erfarenheter och bakgrunder. Jag hoppas att lyssnarna inspireras lika mycket som jag. Det goda samtalet behöver ta större plats i informationsbruset, säger ärkebiskop Antje Jackelén.

MEDVERKANDE

Övriga medverkande i vårens program är:

Barbro Dahlbom Hall
– konsult inom chefs- och ledningsutveckling, författare

Om arbetets roll i våra liv, om självexploatering, #MeToo och ledarskap i allt detta.

Paul Hansen
– fotograf

Om bildens betydelse, krigsreportage och ikoniska bilder.

Kristina Lindquist
– journalist

Om "Tinderlitteratur", det offentliga samtalet, religion och kulturjournalistikens framtid.

Marie Persson Njajta
– ledamot i Sametinget

Om samer och urfolksfrågor, om demokratiskt engagemang och om mångfalden i Sverige.

Olle Wästberg
– politiker, publicist och diplomat

Om demokrati och media, dess förutsättningar och framtid. Men också religionens och värderingarnas betydelse.

Podcasten finns tillgänglig i vanliga kanaler, till exempel i iTunes, samt på Svenska kyrkans webbplats. Där kan man också lyssna på tidigare avsnitt.

● **Nätverket "Framtiden bor hos oss" får pris för sitt mångfaldsarbete!** Priset för Årets förnyare i Svenska kyrkan delas i år ut till nätverket *Framtiden bor hos oss*, tillsammans med Bergsjöns församling i Göteborg. Kyrkans Tidning, tillsammans med Gotlands Kyrkvecka och Visby domkyrkoförsamling, instiftade år 2010 priset *Årets förnyare i Svenska kyrkan*, vilket delas ut till en person eller grupp som verkat för "en gränsöverskridande och framåtvänd kyrka och som visar att teologi är en skapande verksamhet – något man gör tillsammans!".

Nätverket *Framtiden bor hos oss* (förkortat FBHO) bildades år 2000 och består av församlingar eller distrikt inom Svenska kyrkan som finns i mångreligiösa och mångkulturella stadsdelar. Totalt är det 25 pastorat och församlingar fördelade i städerna Malmö, Göteborg, Linköping, Norrköping, Borås, Trollhättan, Södertälje och Stockholm. I nätverket ingår Botkyrka församling.

Läs mer här: www.svenskakyrkan.se/framtidenborhososs

● **Hädanefter i Botkyrka.** Beatrice Lönnqvist, Botkyrka församlingens kyrkoherde vill att alla ska kunna ta del av hennes vardag och se hur det är att vara kyrkoherde. På instagram-kontot *@hadanefteribotkyrka*, delar hon bilder som alla är välkomna att ta del av och kommentera.

● **Inspiration, stöd och ramverk.** Svenska kyrkan har förnyat sin kyrkohandbok enligt beslut av Kyrkomötet. Den nya kyrkohandboken togs i bruk på pingstdagen.

Boken ramar, inspiration och stöd för församlingarnas gudstjänstfirande och ger samtidigt uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. I kyrkohandboken finns ordningar för gudstjänster som högmässa, dopgudstjänst, konfirmationsgudstjänst, vigselgudstjänst och begravningsgudstjänst.

Den kyrkohandbok som nu antagits är den åttonde för Svenska kyrkan, den senaste utgavs 1986. I uppdraget att ta fram en ny kyrkohandbok ingick att sträva efter ett inkluderande språk och att ta hänsyn till gemensamma ekumeniska dokument.

Den nya kyrkohandboken har också ett övergripande barnperspektiv – eftersom allt fler familjer med barn firar gudstjänst. *Fotnot: Även om kristenheten är uppdelad i olika kyrkor och samfund, så är det en enda världsvid kyrka. När delarna samtalar och samverkar kallas det för ekumenik.*

● **GDPR.** Svenska kyrkan har hanterat personuppgifter i flera hundra år på ett ansvarsfullt och respektfullt sätt och det kommer vi att fortsätta göra. Under våren har en anpassning till EU:s nya dataskyddsförordning GDPR (General Data Protection Regulation) pågått. Förordningen handlar om att organisationer och företag ska handskas försiktigare med människors personuppgifter i system och register. Anpassningen som nu pågår handlar om att inventera och anpassa de tekniska systemen och att se över och justera arbetssätt och rutiner.

● **31,7 miljoner samlades in under fastekampanjen.** Under vårens fastekampanj lyftes det humanitära arbetet med människor som tvingats till flykt på grund av katastrof eller konflikt.

– Vi ville visa vad det är som gör att människor kan gå från att överleva till att leva. Från att få tillgång till det basala, som mat och vatten, till att få kraft till att komma tillbaka till ett normalt liv, säger Claes Anckarman, projektledare för fastekampanjen. Pengarna som samlades in går till Svenska kyrkans internationella arbete och används nu till att stödja människor så att de kan ta sig ur fattigdom och att resa sig starkare.

● **Tips.** Ladda ner appen Kyrkguiden i din telefon för information om andakter, konserter, gudstjänster och mässor.

Någon att tala med

Själavård är det traditionella namnet för samtal under tystnadsplikt med präst eller diakon. Själavårdssamtalet kan handla om allt mellan himmel och jord och behöver inte vara av specifikt "själslig" eller

"andlig" natur. Allt mänskligt är lika viktigt.

Allt som sägs inom samtalet behandlas under tystnadsplikt. Själavård är kostnadsfri och vanligtvis kan du snabbt få en tid för samtal med någon av

församlingens präster eller diakoner. Det finns inga krav på att du ska kalla dig kristen eller vara medlem i Svenska kyrkan. Välkommen att ta kontakt när du behöver någon att dela dina tankar och känslor med!

TONEN
FRÅN
HIMLEN

Jag
tänker
på
grilning

Gröna
lund

Mygg-
bett

Jag tänker på
känslan smärta för
att i sommar så får
jag myggbet

Sluta skolan och
kan man leka ute
och kan man gå på
semester. Bra och
varmt.

Jag ska
resa till
Spanien med
min
familj

På
sommarlovet ska
jag ha grillfest med
grannarna, kon-
firmera mig, resa
till Italien, Spanien,
åka till Liseberg och
mycket mera

Barns tankar om sommaren

Jag
tänker
på att
leka

Jag
tänker på sol,
vattenmelon, kom-
pisar och utlands-
resor. Jag känner
en sommarlängtan,
en varm känsla, en
glad mig

Jag
tänker
på
att resa

En lördag i...

april hade barnkörer från Tullinge, Tumbas och Norras distrikt en "SVT-kördag" i Ljusets kyrka. Under denna dag repeterade vi psalmer och sånger inför kommande SVT-inspelning i augusti-september. Sångerna som vi sjöng sträckte sig från popballader som i "We are the World" och jazzvalsen "Ombord" skriven till Ljusets kyrka samt visor ur musikalen "Det kunde vara jag" om att kunna hjälpa sin medmänniska. Vi hann också med roliga rörelsesånger och lekar både i och utanför kyrkan. Dagen avslutades med en konsert där barnen sjöng så att kyrktaket lyfte mot himlen!

Tobias Helldin, musiker i Ljusets kyrka

Under helgen 31 augusti - 2 september spelas fyra TV-gudstjänster in i Botkyrka kyrka. Under förmiddagen söndagen den 2 september kommer församlingen bjudas in att sjunga in psalmer. Programmen kommer att sändas i SVT söndagarna 30/9, 7/10, 14/10 och 21/10 kl 10.00. Därefter ligger programmen uppe på SVT Play ett antal månader. Barnkörerna medverkar 14/10 och 21/10.

FOTO/MONTAGE: Arne Hyckenberg

Glädje växer ofta
där man planterat det!

Glad sommar!

Mycket av det som händer i
Botkyrka församling hittar du på
svenskakyrkan.se/botkyrka